

David Ondráčka: České univerzity jako pevnosti pro neschopné manažery aneb talár sluší skoro každému

ČTK

Akademická politika se na českých univerzitách zvrhla v trapné politikaření, rvačku o granty a zneužívání fondů škol. Celé je to překryto tituly, taláry a ceremoniály, ale mnohde to je pokrytectví až na půdu. Odvolání rektora ČVUT Petráčka s ostudou a podezřeními, hrubě přepálené odměny rektorky Králíčkové z Univerzity Karlovy, to jsou jen viditelné špičky desítek nedůstojných příběhů. Liší se akademická politika vůbec v něčem od té vesnické rvačky, kterou sledujeme ve sněmovně?

České univerzity si tento systém **často zakrývají pozlátkem formálností**, celá ta akademická procedurální manéž. Všichni si říkají pane docente sem, paní profesorko tam, slavnostní taláry, latinské fráze a ceremoniály, hra na vznešenost a výjimečnost. Ale když se podíváte pod pokličku na ty rektoráty, děkanáty a akademické senáty, co z toho je skutečně honorabilis, tedy čestné? **Kde je ta prestiž a důstojnost?** Kdo se kolem škol pohybuje, tak vidí tu absurdnost byrokratické mašiny našich univerzit a celé vědy. **Posiluje v nich průměrnost a vládu akademických byrokratů, pevnosti neschopných.** Talár sluší skoro každému, i když nic neumí.

Akademická politika se zvrhla, **jde hlavně o peníze a moc.** Hraje se o vliv nad udělováním titulů, o granty, kontrolu nad rozpočty, kariérní příležitosti a výhody. Svět vysokého školství a jeho samosprávných procedur není imunní vůči mocenským hrám a netransparentnímu rozhodování, naopak je na nich přímo postaven. Působí jako **uzavřená elita, která se navzájem kryje a brání přímé odpovědnosti vůči veřejnosti.** V tom se opravdu v mnoha ohledech podobá té parlamentní bramboračce, ať už jde o zákulisní dohody, boj o posty, utváření vlivových sítí.

Stanislav Šulc: ANO už začíná šermovat povolebními sliby. Vrací do hry nejhorší nápad ze všech

[Názory](#)

Hnutí Andreje Babiše ANO již naplno rozjíždí volební mašinérii. Všechna vystoupení jeho členů tak již budou plná silných prohlášení, v nichž si marketéři oťukávají možná témata pro nejbližší fázi kampaně. Přesně tím se stává i prohlášení místopředsedy hnutí Radka Vondráčka, který za jednu z priorit ANO po případných vítězných volbách označil schválení zákona o všeobecném referendu. V tom nápadu se přitom skrývá víc, než si mnozí jsou schopni a ochotni připustit.

Stanislav Šulc

[Přečíst článek](#)

Akademický křeček: V kolečku byrokracie a grantů

K tomu přidejme **nelogický systém grantů, jejich kritérií a hodnotitelů**. V mnoha případech tvoří **uzavřený klub**, všichni se znají, tykají si, pohybují ve stejných oborových komisích, znají si navzájem své životopisy nazpaměť. Každý ví, kdo jaký projekt píše, to není těžké poznat. Pak si ty granty mezi sebou slavně rozdělí a následně se jimi akademická obec s velkou pompou chlubí.

Ale na české akademii bohužel prostě platí - **mám GAČR, tedy jsem, a na fakultě, katedře či ústavu, přežiju**. Bez grantů nemůžete dlouhodoběji fungovat. Jste podle nich hodnoceni, odvíjí se od nich vaše užitečnost. Nemůžete bez nich ani vyžít, nemáte za co sehnat lidi, pak neděláte další výzkum a vědu, a ten systém vás vytlačí pryč. Když se občas ptám svých kamarádů/vědců, tak na čem teď bádáš, na cos poslední dobou přišel? **Mnohdy odpoví „neblbni, na ničem, na to vůbec nemám čas, úřaduju, grantuju, reportuju. Ale získal jsem GAČR, takže v systému přežiju a třeba se jednou něco změní.“**

Vysokoškoláky sužuje výrazný růst nákladů. Měsíčně už běžně vydají přes 17 tisíc

[Názory](#)

Studium na vysoké škole je ve společnosti vnímáno jako investice, která se vyplatí téměř vždy. A data tomuto vnímání skutečně dávají za pravdu: absolventi vysokých škol vykazují v průměru vyšší příjmy a nižší nezaměstnanost než ti, kteří ukončili vzdělávání na středoškolské úrovni. Ovšem stejně jako každá investice, ani tato není zadarmo. Ačkoli se na první pohled může zdát, že české veřejné vysoké školství je bezplatné, realita je mnohem složitější.

Lukáš Kovanda

[Přečíst článek](#)

Imbreeding

Imbreeding je smutný symptom kultury našich univerzit. **Chrání vlastní mocenské uspořádání, hlavně neriskovat konfrontaci s něčím novým, cizím, kritickým.** Na našich univerzitách reálně znamená situaci, kdy vysoké školy dlouhodobě zaměstnávají „vlastní odchovance“. Tedy absolventy, kteří po dokončení studia zůstávají na alma mater jako doktorandi, postdoci, asistenti, a nakonec tam zůstanou celý profesní život, jako vedoucí kateder a jednou profesori. Je to pro ně pohodlné, ale je to **uzavřený ekosystém**. Trpí nedostatkem čerstvých myšlenek, zdravé konkurence a kritického pohledu zvenčí. **Pokud se naše akademické prostředí nebude umět otevřít, odborně i lidsky, těžko se dočkáme zásadních změn ve vědě, výuce, a nakonec i ve společnosti.**

Svět je jinde

Všichni to ví, že to funguje špatně, ale mají své **úsměvné výmluvy**. Něco ve stylu: „imbreeding se mě osobně netýká, protože jsem přece jeden semestr byl na výzkumném pobytu na jiné škole“. Ale dnešní svět je úplně jinde, konkurence špičkových lidí je neskutečná. A my necháme naše univerzity přežívat jako malé mocenské pevnosti neschopných manažerů. Svým studentům říkám, buďte tady chvíli a vstřebávejte, co vám to tady může dát. A pak rychle vypadněte a zkuste něco jiného, ať máte srovnání, zkušenosti a zažijete něco jiného.